

Epifaniusz Drowniak – Nikifor

Nikifor Uzdrawiciel

Tematy

- Autoportret
- Autokreacja
- Bohater
- Komiks

Konteksty

Literatura:

- autor nieznany, *Pieśń o Rolandzie*
- Jakub de Voragine, *Złota legenda*
- Jan Chryzostom Pasek, *Pamiętniki*
- Juliusz Słowacki, *Kordian*
- Hermann Hesse, *Wilk stepowy*
- Walter Benjamin, *Pasaże*
- Tadeusz Konwicki, *Kalendarz i klepsydra*
- Mario Vargas Llosa, *Ciotka Julia i skryba*
- Paul Auster, *Trylogia nowojorska*
- Marcin Świetlicki, ****Cały pokój jest obwieszony Marcinami, Opluty (44)*

Malarstwo:

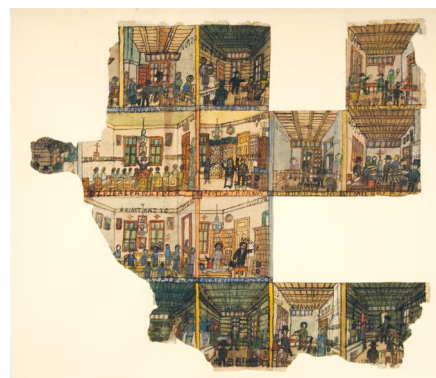
- Bracia Limbourg, *Bardzo bogate godzinki księcia de Berry*
- Vincent van Gogh, *Autoportret w słomkowym kapeluszu, Autoportret z zawiązanymi uszami i fajką*
- Jacek Malczewski, *Autoportret w zbroi, Autoportret w jakuckiej czapce, Chrystus w Emaus, Chrystus przed Piłatem*

Komiks:

- Seria wydawnictwa *Marvel Comics*
- Art Spiegelman, *Maus*
- Agata ENDO Nowicka, *Blog Komix*
- Bartosz i Tomasz Minkiewicz, *WILQ Superbohater*
- Nicolas De Crecy, *Prosopopus*
- Antologia *Chopin New Romantic*

Film:

- Alfred Hitchcock, *Okno na podwórze*
- Krzysztof Krauze, *Mój Nikifor*

Nikifor Uzdrawiciel; akwarela, papier; Krynica, przed 1925; w kolekcji MEK

Artysta

Epifaniusz Drowniak, zwany Nikiforem, urodził się 21 maja 1895 roku w Krynicy. Był synem Łemkinki Eudokii Drowniak i – prawdopodobnie – nieznanego z nazwiska Polaka. Wraz z matką – głuchoniemą żebraczką – żył w skrajnej biedzie i izolacji społecznej. Z powodu wady słuchu i przyrośniętego języka miał problem z porozumiewaniem się z otoczeniem. Po akcji „Wisła”, mimo zakazu władz i kolejnych wysiedleń, uparcie powracał na Łemkowszczyznę. Nie wiadomo dokładnie, kiedy zaczął malować (najstarsze zachowane prace pochodzą z lat 20. XX wieku). Swoje obrazy sprzedawał kuracjom na krynickim deptaku, czasem ofiarowywał je za jedzenie lub nocleg. Był twórczy i bardzo pracowity. Namalował około 40 tysięcy obrazków na różnych podłożach: od kawałków tektury, zużytych druków, okładek, po opakowania po czekoladkach i papierosach. Wiele z nich zostało zniszczonych przez ludzi niedostrzegających w jego ▼

W stronę interpretacji

Uczniowie pracują w kilkuosobowych grupach. Mają do dyspozycji czyste kartki formatu A4, przybory piśmiennicze, nożyczki, klej, reprodukcje obrazu *Nikifor Uzdrawiciel* (Załącznik 1) oraz teksty źródłowe dotyczące jego autora (Załącznik 2). Ich zadaniem jest zaprojektowanie i wypełnienie treścią profilu Nikifora na fikcyjnym, stworzonym przez nich samym, portalu społecznościowym. Substytutem przestrzeni wirtualnej będzie dla nich kartka papieru. Powinni zmieścić na niej ogólne wiadomości o właścicielu konta i co najmniej 4 „posty” wraz z charakterystyczną dla mediów społecznościowych oprawą: informacjami o lokalizacji, komentarzami, polubieniami itp. Zamiast zdjęć dodają wybrane miniatury wycięte z obrazu. Decydując o doborze ilustracji i treści, starają się wczuć w sytuację, potrzeby i motywacje twórcy. Analiza prac wyeksponowanych na wspólnej „tablicy” może stać się przyczynkiem do rozmowy na temat sposobów i celów kształtowania swojego wizerunku.

Twórcza odpowiedź

Uczniowie pracują indywidualnie. Mają do dyspozycji reprodukcje obrazu *Nikifor Uzdrawiciel* (Załącznik 1), ołówki, cienkopisy i – opcjonalnie – kredki ołówkowe lub akwarelowe. Ich zadaniem jest uzupełnienie kreacji Nikifora. Puste miejsca po wyciętych przez autora elementach wypełniają własnymi scenami. Jeśli chcą opatrzyć je tekstem, umieszczają go w komiksowych dymkach. Pozostają w zgodzie z tytułem dzieła, ale temat i sztafaż mogą wybrać sami. Od ich inwencji będzie zależało, czy umieszczą bohatera w czasach mu współczesnych, przeszłości, przyszłości, innym kręgu kulturowym, układzie planetarnym itp.

▼ twórczości żadnej wartości. Dla miłośników sztuki został „odkryty” w latach 30. XX wieku. Uznanie w Polsce i poza jej granicami zyskał w latach 50. XX wieku. Przez swoich sąsiadów do końca pozostał niezrozumiany. Zmarł w Foluszu 10 października 1968 roku.

Był samoukiem wrażliwym na szczegól, perspektywę, kompozycję, zestawienia kolorystyczne. Wnikliwie obserwował i w twórczy sposób przetwarzał otaczającą go rzeczywistość. Malował architekturę, pejzaże, sceny rodzajowe, portrety przechodniów i znajomych oraz wizerunki świętych. Swoich bohaterów wyposażał w charakterystyczne dla nich przedmioty lub wyobrażone atrybuty zgodne z przyjętą przez niego konwencją. Często przedstawiał siebie jako mędrca, biskupa, sędziego, wybitnego artystę – „Matejkę”.

Dzieło

Na pracę *Nikifor Uzdrawiciel* składa się szereg niewielkich obrazów. Tworzą one całość, ale mogą być traktowane jak osobne dzieła (o czym świadczy brak niektórych, prawdopodobnie wyciętych i sprzedanych przez samego autora). Podział na sceny, ich kompozycja i tematyka mogą budzić skojarzenie z komiksem. Na co dzień pogardzany i deprecjonowany artysta, przedstawił się w kolejnych miejscach – kadrach jako uczestnik lub świadek wydarzeń ważnych i ciekawych, osoba wyjątkowa, ciesząca się szacunkiem i wysokim statusem społecznym.